

Nová aliance mezi Afrikou a Evropou

Informační podklad ke Sdělení o nové alianci mezi Afrikou a Evropou pro udržitelné investice a zaměstnanost

Podklad k dokumentu Rady č. 12167/18
listopad 2018
zpracoval: Martin Kuta

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 4
- Stanovisko vlády ČR: 5
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 6
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 6

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Nová aliance mezi Afrikou a Evropou	Typ řady: interní
Zpracoval: Kuta, M.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 12167/18	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: listopad 2018	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Investice; vnější; Afrika; plán	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

SDĚLENÍ

Sdělení Komise - Sdělení o nové alianci mezi Afrikou a Evropou pro udržitelné investice a zaměstnanost: posunout naše partnerství pro investice a zaměstnanost na další úroveň

KOM(2018) 643 v konečném znění, kód Rady 12167/18

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
20. 9. 2018
- **Procedura:**
Není projednáváno legislativním postupem, jedná se o dokument nelegislativní povahy, který nepodléhá schválení v Radě a Evropském parlamentu.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 16. října 2018, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 24. října 2018 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokument informační povahy.
- **Odůvodnění a předmět:**
Evropská unie usiluje o posilování hospodářských a politických vazeb mezi Evropou a Afrikou. Důvody k tomu vyplývají z demografických prognóz (zdvojnásobení počtu obyvatel Afriky) a potřeby zajištění udržitelného a inkluzivního rozvoje regionu, zavádění nových technologií, ochrany životního prostředí a pracovních míst a odpovědného chování jednotlivých podniků. Zvyšování hospodářské spolupráce mezi Afrikou a Evropou dále povede k zvýšení životní úrovně, zaměstnanosti a vzdělání africké populace, nových příležitostí a forem sebeuplatnění. Všechny tyto pozitivní trendy by měly výrazně změnit vzorce migračního chování, a v důsledku tak snižovat migrační tlak z afrických států do států Evropské unie.

Představené sdělení obsahuje nastínění zahájení konzultací a následně prací na nových formách spolupráce v hospodářské, politické, bezpečnostně-obranné a sociální oblasti. Tyto nové formy spolupráce v jednotlivých odvětvích jsou Komisí označeny jako „nová aliance mezi Afrikou a Evropou“. Komise zdůrazňuje, že se nejedná o pouhou rozvojovou spolupráci v podobě finančního plánu, ale o posun k novému partnerství mezi kontinenty, veřejnými institucemi a soukromými osobami (soukromým sektorem). Objevuje se rovněž změna pojetí rozvojové spolupráce z prosté finanční podpory na investice.

Sdělení se věnuje čtyřem tematickým oblastem spolupráce, v nichž se navrhuje deset opatření. Veškerá navržená opatření jsou v souladu s rozvojovými strategiemi afrických států a Africké unie, Organizace spojených národů (Agenda 2030) a Evropské unie (Globální strategie EU pro společnou

zahraniční a bezpečnostní politiku), prohlášením summitu Evropské unie a Africké unie z loňského roku z Abidžanu¹ a dílčími prohlášeními jednotlivých světových mocností.

- **Obsah a dopad:**

První oblastí nové spolupráce je podpora **strategických investic pro tvorbu pracovních míst a posílení úlohy soukromého sektoru**. Téměř 60 % přímých zahraničních investic směřuje pouze do pěti států kontinentu (Jižní Afrika, Nigérie, Keňa, Egypt, Maroko). Svou roli v tom hraje bezpečnostní situace v jednotlivých zemích, předvídatelnost práva a investiční stabilita. Komise proto navrhuje následující opatření:

- Podporu přilákání investic, kombinování zdrojů a využívání záruk z kapitálových trhů za účelem snížení rizika nenávratnosti investic a zvýšení možností přístupu k finančním prostředkům. Prioritní budou investice do projektů v odvětvích s přidanou hodnotou a vysokým potenciálem pro celkové zlepšení socio-ekonomické situace a situace žen, dívek a mladých lidí obecně. Pro rok 2017 Evropská unie poskytla 15 miliard EUR formou kombinování zdrojů a 16 miliard EUR formou záruk.
- Určení nejslibnějších výrobních řetězců na národní a regionální úrovni, konzultace o paktech růstu a zaměstnanosti v oblasti hodnotových řetězců s nejvyšším potenciálem pro tvorbu pracovních míst. Za prioritní jsou považována odvětví zelené a modré ekonomiky (lokální ekonomika, podpora sociálního kapitálu). Unie bude usilovat o strukturovaný dialog o paktu zaměstnanosti evropských a afrických subjektů.
- Podporu strategického rozvoje v kritických hospodářských odvětvích, šíření dobrých zkušeností, posilování veřejných a soukromých investic a příprava strategických a finančních plánů pro klíčová odvětví.

Druhou oblastí, které chce Unie věnovat pozornost, jsou **investice do vzdělání a dovedností**, tedy zvyšování sociálního kapitálu. Navrhují se následující opatření:

- Vytvoření kontinentálního kvalifikačního rámce, který umožní uznávání kvalifikací napříč jednotlivými státy, zvýšení mobility pracovní síly s odpovídajícím vzděláním a zapojení soukromého sektoru do technického a odborného vzdělávání a přípravy na trhu práce. Unie i nadále předpokládá platnost programu Erasmus+ a udělování stipendií pro studenty z afrických států ke studiu v unijních státech.
- Sladění dovedností s vybraným směrem hospodářského vývoje v jednotlivých zemích tak, aby národní školství odpovídalo požadavkům místního trhu práce. Unie v tomto opatření chce poskytnout dostatečné finanční prostředky na to, aby se posilovaly ty vzdělávací instituce vedoucí k produkci s nejvyšší přidanou hodnotou.

Třetí oblastí je **posílení podnikatelského a investičního prostředí** s následujícími opatřeními:

- Posílený dialog a spolupráce s africkými státy mají vést k zajištění větší bezpečnosti (míru), politických a právních reforem a postupnému zlepšování podnikatelského a investičního prostředí. Principy dobrého vládnutí (nakládání s veřejnými prostředky, transparentní zadávání veřejných zakázek) budou předmětem rozvojových programů na podporu podnikatelského prostředí, jejichž spuštění bude diskutováno v rámci tohoto dialogu. Financování těchto programů bude zajištěno z unijních zdrojů.

¹ Přehled SZBP 11/2017, s. 19–20. ISSN 2533-4263. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=143242>.

Čtvrtou oblastí je **využití potenciálu hospodářské integrace a obchodu**.

- Jedním z navrhovaných opatření je podpora jednání o africké kontinentální zóně volného obchodu.
- Dalším opatřením je v dlouhodobé perspektivě příprava mezikontinentální dohody o volném obchodu mezi EU a Afrikou. V rámci tohoto opatření se klade také důraz na výstavbu produkčních řetězců, aby se v maximální možné míře využil potenciál pracovní síly na kontinentě, zvýšil se vývoz afrických výrobků s přidanou hodnotou a na druhé straně se vytvořila dostatečně vysoká motivace soukromých subjektů investovat více.
- V souvislosti s kontinentální zónou volného obchodu je potřeba navýšit (a přilákat) finanční prostředky na výstavbu odpovídající infrastruktury, která umožní obchodní výměnu. Zároveň jako průřezové téma výstavby infrastruktury je zajištění přístupu k elektrické energii jak obyvatel, tak institucí (například vzdělávacích institucích).

Samostatným opatřením na straně Unie je **finanční zajištění nové aliance**. Pro období 2021–2027 je v rámci nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (*Neighbourhood, development, and international cooperation instrument*, NDICI) alokováno 22 miliard EUR pro subsaharskou Afriku a 7,7 miliardy EUR pro státy severní Afriky, které jsou zařazeny do Evropské politiky sousedství (*European Neighbourhood Policy*, ENP).

Další posun v zavádění nové aliance by mělo přinést setkání na nejvyšší úrovni EU-Afrika, které je pod patronací rakouského předsednictví naplánováno na prosinec letošního roku.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR považuje předložené sdělení za relevantní iniciativu, která reflektuje potřebu změny přístupu Unie k Africe. Sdělení umožní posílit přítomnost Unie a její vliv na kontinentu a vyrovnávat „dynamické a mnohdy agresivní“ prosazování vlivu dalších světových mocností.

Vláda vítá šíři opatření (oblastí, které jsou pokryty), avšak upozorňuje na nutnost, aby tato opatření byla přijata také africkými partnery; z tohoto důvodu vláda vítá, že se jedná především o iniciativu založenou na dialogu. Vláda považuje za klíčové pro přilákání soukromého kapitálu pro investice v Africe konsolidovanou prezentaci společné činnosti EU, jejích členských států a afrických partnerů, rámec této spolupráce, její cíle a prostředky, kterých je využito. Tato prezentace by měla napomoci pozitivnímu obrazu regionu a určitému snížení případných nejistot a obav soukromých subjektů.

Vláda vítá zajištění dostatečných finančních zdrojů. Upozorňuje však, že by Unie neměla ze zřetele ztrácet ostatní regiony. Explicitně vláda zdůrazňuje, že považuje za klíčovou také podporu Východního partnerství.

Vláda by uvítala, aby byla iniciativa dále rozpracována a byly předneseny harmonogramy zavádění jednotlivých opatření. Stanovení harmonogramů může posloužit snazšímu vyhodnocování pokroku.

Vláda obecně vítá a podporuje model smíšeného financování a připravuje spuštění vlastního rozvojového programu na obdobné bázi. Vyzývá také k tomu, aby stanovená opatření byla v co největší míře konkrétní. Považuje za nutné posílení dialogu za účelem zvýšení přitažlivosti afrických států pro zahraniční investory. ČR podporuje myšlenku vzniku africké kontinentální zóny volného obchodu.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Dokument byl 12. září 2018 postoupen Radě a Evropskému parlamentu. Další harmonogram projednávání prozatím není znám.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 7. 11. 2018 a usnesením č. 161 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **bere na vědomí** sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě o nové alianci mezi Afrikou a Evropou pro udržitelné investice a zaměstnanost;
2. **bere na vědomí** rámcovou pozici vlády ke sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě o nové alianci mezi Afrikou a Evropou pro udržitelné investice a zaměstnanost.